

Edini slovenski dnevnik  
- v Zedinjenih državah.  
Velja za vse leto... \$3.00  
- Ima 10.000 naročnikov:-

# GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily  
- in the United States:  
Issued every day except  
- Sundays and Holidays:-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 106. — ŠTEV. 106.

NEW YORK, TUESDAY, MAY 6, 1913. — TOREK, 6. VEL. TRAVNA, 1913.

VOLUME XXI — LETNIK XXI

KING NICHOLAS BEING CHEERED BY HIS SOLDIERS.

PHOTO COPYRIGHT BY HEINRICH SOMDEN 1910.



THE ROYAL PALACE, CETINJE, FROM WHICH KING NICHOLAS REVIEWS HIS TROOPS.



PRINCE DANILO OF MONTENEGRO. FROM THE BYSTANDER.

KING NICHOLAS OF MONTENEGRO.

## O Skadru bodo odločevale velesile. Kralj Nikola bo baje odstopil.

Cetinje, Črnogora, 5. maja. — naznanja iz Carigrada da se boste kralj Nikola v kratkem odpovedal prestolu.

Budimpešta, Ogrsko, 5. maja. — V današnjem zasedanju je nazzanil ministrski predsednik sklep črnogorskega kralja.

Rim, Italija, 5. maja. Razburjanje je malomoma pojenjalo, ekspedicija v Albaniju najbrže ne bo potreba. Nekaj vojaštva bo vseeno odšlo v novo kraljevstvo Essad paše, da bo varovalo meje, katere bo določila poslanška konferenca v Londonu.

London, Anglija, 5. maja. — Angleški državni tajnik, Sir Edward Grey je nazzanil v današnji seji poslanške konferenčne, da bodo o bodočnosti trdnjave Skader odločevali evropske velesile. Izjava črnogorskega kralja je zelo pomirjevalno vplivala na vse diplomaticne krige. Poslaniki se v četrtek zopet sestanejo.

Ugleđni politiki so prepričani, da sedaj ne bode potreba Avstriji in Italiji udreti v Albaniju.

Kralj Nikola je brzojavil angleškemu zunanjemu ministru: "Moja čast in čast mojega naroda mi ne dopušča, da bi se uklonil nenasileni Avstriji, zato pa izjemno skadrsko vprašanje vpremam vsem velesilam."

Dunaj, Avstrija, 5. maja. — Podivljana soldatska Essad paša uganja po albanskih pokrajnah take grozovitosti, da bosta Avstrija in Italija prisiljeni poslati svoje vojaštvo v ogroženo ozemlje.

Cetinje, Črnogora, 5. maja. — Včerajšnji kabinetni seji je formalno predsedoval prestolonaslednik Danilo. Ministri so se soglasno izjavili, da se Črnogora nikakor ne sme odpovedati Skadru, ampak boriti se mora do skrajnosti. Ko je Danilo rekel, da bi bilo nadaljnjo upiranje konec črnogorske vlade, so vsi ministri odstopili.

Kelmerajn, Nemčija, 5. maja. — "Kölnische Zeitung" poroča, da bosta Avstrija in Italija, ne glede na sklep poslanške konferenčne v Londonu poslali svoje vojaštvo v Albanijo.

Frankobrod, Nemčija, 5. maja. — Porocenec "Franfurter Zeitung" ima utrjeno pristanišče v plamenih. San Francisco, Cal., 5. maja. — Glasom neke sem došle brzjavke izbruhnil v japonskem pristanišču Hakodate, na otoku Yezo, velikanski požar. Hakodate leži ob vznožju visokega gorovja ter ima utrjeno pristanišče.



AN ENORMOUS DEMONSTRATION IN ST. PETERSBURG IN FAVOR OF MONTENEGRO. FROM THE SPHERE.

Vsi prekomerski parniki prenapojeni.

Iz Evrope prihaja sedaj toliko izseljencev v Združene države, da so vsi parniki prenapojeni. Potni morajo v evropskih lukah večkrat čakati po več dni, da pridejo na vrsto na parnike.

Europejski agentje imajo zelo obilo posla in poskušajo izseljence odpraviti na vse mogoče načine.

Parniki "Astro-American" iz Trsta v New York in v Canada so tudi zelo napoljeni. Na Ellis Islandu so vedno v zadregah ker dostikrat ne vedo kako bi prenočili izseljence in so prostori nabasani kakor slaniki v sodu.

Slovenec tudi zelo veliko dohaja in vsakdo pravi, da doma ni več živeti, draga vse, zaslужek zelo majhen, letine slabe, to vse povzroča, da naši rojaki ostavljajo rodno grudo.

Lov na morilca.

Newyorška policija ni bila že dolgo časa tako agilna, kakor v nedeljo in včeraj. Na vsak način hoče namreč izslediti osumljenega trikratnega morilca Oresto Shillitona, ki je ustrelil zadnjo soboto Italijana Rizzota ter dva policista. Morilec je star še 21 let in je presedel že 5 let ječe v prisilni delavji vsed tativne.

Nedelja je pritrdirala malo verigo na neki kot, podložila pod noge staro košarico in se spustila v tem položaju na tla. Našli so jo šele 2 ure kasneje že mrtvo. V poslovilnem pismu na očeta, je izrazil tudi željo v kakšni obleki se jo naj pokoplj.

Atentator je bil blazen.

Mannheim, Badensko, 5. maja. — Anton Jung, ki je izvršil atentat na velikega vojvoda badenskega, je kroničen pijanc ter napol blazen.

Japonsko pristanišče v plamenih.

San Francisco, Cal., 5. maja. — Glasom neke sem došle brzjavke izbruhnil v japonskem pristanišču Hakodate, na otoku Yezo, velikanski požar. Hakodate leži ob vznožju visokega gorovja ter ima utrjeno pristanišče.

Štirje umri so mu težili vest.

Newport, Tenn., 5. maja. — Nekako 50 letni William Fine je na smrtni postelji izpovedal, da je umoril štiri osebe, dva možka in dve ženski. Pred 20 leti je polil neko staro, speco žensko s petrojem ter jo nato zažgal.

Pred pozneje je zabil nekega tujca v smrt, a posameznosti o tem umoru niso znane. Pozneje je do smrti stradal neko teto, ki je stanovala pri njem. Pred 10 leti pa je imel z nekim Bradshaw spor,

tekem kojega mu je porinil nož v trebuh. Takrat je bil aretiran,

a ker se je zagovarjal s silobramon, je bil v drugem procesu oproščen.

Strela udarila.

Dunaj, Avstrija, 5. maja. — Več turistov je vedrilo v neki planinski koči v gorovju Rax na Niže-Austrijskem. Naenkrat je v kočo udarila strela, posledice so bile grozne. Dva turista sta bila takoj mrtva, drugi so bili omamjeni.

Obesila se na verigo.

Huntington, Pa., 5. maja. — Snoči so našli na podu farmerja William L. Mosserja obešeno 22 let staro edino hčerko Marijo.

Nesrečie je pritrdirala malo verigo na neki kot, podložila pod noge staro košarico in se spustila v tem položaju na tla. Našli so jo šele 2 ure kasneje že mrtvo. V poslovilnem pismu na očeta, je izrazil tudi željo v kakšni obleki se jo naj pokoplj.

Harvester-stavka končana.

Auburn, N. J., 5. maja. — Danes so se vrnili stavkarji na de-

lo. Tri vozove strojev so zopet prepeljali v tvornico. Stroji so bili že demontirani za prevoz v Nemčijo. Dosedaj je moglo prijeti z delom seveda le kakih 60 odstotkov, vendar pa upajo, da se v najkrajšem času prične obravnavanje v polnem obsegu.

panski kralj na obisku v Parizu.

Pariz, Francija, 5. maja. — Po-

liceja je ukrenila vse mogoče varnostne odredbe da varuje življe ženskega kralja, ki pride prihodnjo sredo na obisk v Pariz. Oblast hoče preprečiti, da bi se

eventuelno ponovil napad, ki je

bil izvršen na ženskega kralja v Parizu in sicer leta 1905. Zava-

ravne bodo vse železniške pro-

ge v kralj se bo pripeljal po ovini-

h v mestu. Revolucionarna a-

narhistična federacija je imela

sezno, na kateri se je sklenilo, da

se kralja izvižga. Ko je se na je-

ji imenovalo, imen Ferrerja, so pri-

čeli vsi nazvoči živalno ploskati.

Poročilo o Rasmussen.

Kodanj, Dansk, 5. maja. —

Ekspedicija kapitana Knud Rasmussen, danskega raziskovalca severnega tečaja, ki se je pričela pred tremi leti, je dospela do Fa-

roer Otočja. Razmussen in Furec-

chen sta prebredala Groenlandijo

do severozitoka do zapada ter se

vrnila nato na iztok. Rezultati

ekspedicije so povočni.

Znižane kazni.

Washington, D. C., 5. maja. —

Glavni uradniki zveze "American

Federation of Labor" so bili lan-

sko leta obsojeni vsed tožbe Buck

Stove and Range Co. v večmeseč-

juje, kot ona v Californiji.

Predloga prepoveduje vsaki ose-

bji, ki se ni izrekla, da namerava

postati državljan, prilačanje ze-

mlijske. Nasprotna stranka je do-

bila le 6 glasov. Predloga je bila

natovzročena senatu s prizoriš-

lom, naj jo kmalu pasira.

## Ostra opozicija.

— Senatorji nasprotujejo določbi, ki bila v prid celokupnemu de-

lavstvu.

—

Washington, D. C., 5. maja. —

Danes popoldne se je otvorila v

zveznem senatu debata glede do-

ločbe v Sundry-Civil-dovolilini

predlogi, ki vsebuje tudi klavzu-

lo, da se ne sme uporabljati no-

benega denarja za zasedovanje

unij in farmerskih zadrg v oz-

rom na Sherman-protitrustno po-

stavo. Radi te določbe je pred-

sednik Taft vetril predloga. Po-

slanska zbornica je določbo že

drugi sprejela v senatu komite-

je. Končno je senator Borah iz-

javil, da se kmalu nikdo več ne bo

brigil za zakon, ako se izključi

je en razred.

—

Znižane kazni.

Washington, D. C., 5. maja. —

Glavni uradniki zveze "American

Federation of Labor" so bili lan-

sko leta obsojeni vsed tožbe Buck

Stove and Range Co. v večmeseč-

juje, kot ona v Californiji.

Predloga prepoveduje vsaki ose-

bji, ki se ni izrekla, da namerava

postati državljan, prilačanje ze-

mlijske. Nasprotna stranka je do-

bila le 6 glasov. Predloga je bila

natovzročena senatu s prizoriš-

lom, naj jo kmalu pasira.

—

Smrt aviatika.

Akron, Ohio, 5.

**GLAS NARODA**

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the

Slovenic Publishing Co.

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

JANKO PLESKO, Secretary.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of business of the corporation and  
addresses of above officers:

22 Cortlandt Street, Borough of Man-

hattan, New York City, N. Y.

Za celo leta velja list za Ameriko in

Cahado \$3.00

" pol leta 1.50

" leto za mesto New York 4.00

" pol leta za mesto New York 2.00

" Evropa za vse leta 4.50

" " pol leta 2.55

" " cetrletna 1.70

" GLAS NARODA" izhaja vsak dan

izvzemši nedelj in praznikov.

**GLAS NARODA**

("Voice of the People")

issued every day except Sundays and

Holidays.

Subscription yearly \$3.00.

## Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osnovnosti se ne

pričenjujejo.

Denar naj se blagovoli pošljati po —

Money Order.

Pri spremembji kraja naročnikov pro-

sim, da se nam tudi prejšnje

bivališče naznani, da hitreje

najdimo naslovnika.

Dopisom in pošljivanjem naredite ta

naslov:

**GLAS NARODA**

22 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4678 Cortlandt.

Hermann Ridder, novi  
nadzornik državnih  
jetnišnic.

Lastnik newyorske "Staats-Zeitung", Hermann Ridder, ima v svoji lastnosti kot nadzornik jetnišnic v državi New York dosti prilike, da si steče izvanredno veliko zaslug. Vsled prizadevanja governerja Sulzera uvedena preiskava glede razmer v naših kaznilnicah ni le dognala kričnih nedostatkov, temveč je tudi jasno dokazala, da se ne poslužujemo nobenih pridobitev, uveljavljenih drug v prid človeških bitij, ki so iz raznih vzrokov zasišli na polzko pot zločina.

Urvavna naših kaznilnic je eden najvažnejših delov naše državne uprave. Le malokateri je tako zapleten, in sicer zato, ker zahteva skupno delovanje raznih moči. Skoro popolnoma samostojna kaznilniška veda, stopeča sredi upravne vede in kazenskega prava, skuša uveljaviti skupne predpise in zakone. In kljub temu tvori primera ureditev kaznilništva še danes sporno točko. Nasprotujejo si sistemi, teorije in praksa, finančni državni interesi ter mesajo javno mnenje. In vendar je ves civilizirani svet danes edin v eni točki, da je namreč brezvonom dolžnost države skrbeti za telesni blagorjetnikov.

Prvi povod, da se človeško ravnanje z jetniki, je dal pred dvesto leti Anglež John Howard, ko je objavil svoje znamenito delo o angleških ječah in kaznilnicah. Kot splošna, ali vsaj pogosta zla takratnih kaznilnic navaja Howard: pomanjkljivo, od volje ječarja odvisno hrano, izsiljevanje od strani paznikov, okužen, mrzlico povzročajoč, vlažen zrak, pomanjkanje luči in svetlobe, prostora za gibanje, nezdravo delo in slabe navade vsake vrste med kaznjencem.

Treba je le prebrati poročilo po governerju imenovanega preiskovalnega komisarja Geo. W. Blake in človek se takoj prepriča, da eksistirajo skoraj vse grozote, katere očita John Howard angleškim jetnišnicam, še danes, po dvesto letih, v kaznilnicah države New York. Novi državni nadzornik najde torej polje, ki daje njegovemu reformatoričnemu delovanju najširi delokrog. Treballo bode pa železne metle in jeklene pести, da se očisti ta Av-grijev hlek.

Novemu nadzorniku državnih jetnišnic želimo v novem delokrogu kar največ uspeha. Naj bo njegovo delovanje uspešno. V stremljenju, da popravi to, kar so zagrešili njegovi predniki v službi, bo našel podporo pri vseh dobromislečih državljanih.

Tudi najboljši plavač ne more preplavati širnega oceana.

Kdor se ogiba podpornih društev, se bliža neprilikam in potrebam.

**Slovenske vesti in dopisi. Kana! med Donavo in Solunom.**

Nova slovenska gostilna v Brooklynu — Rojak Peter Brančovič je na novo preureidel dobro znano gostilno Peter's Café na 804 Flushing Ave. Kakor nam poročajo rojaki iz tamnošnje okolice, ima tako dobro pivo in fino domače vino ter žganje. Vsakdo, ki ga obiše, je najgostoljubnejše postrežen. Glavno, kar se vsakemu dopade, je pa najfinjejsi prizorek (free lunch), katerega ima vedno na razpolago. Tudi se dobri pri njem popolen, po domače prirejen obed in vse je tako okusno. (25.4.6x2 v x t)

**New York, N. Y.** — Vabilo na spomladanski izlet, katerega predi slovensko pevsko in dramatično društvo "Domovina" v nedeljo dne 11. maja 1913 v Henry Walter's Emerald Parku, Myrtle Ave., cor. Martin Ave., Glendale, L. I. Vstopnina za osebo 15c, otroci do 14. leta so vstopnine prosti. Izborna godba pod vodstvom kapelnika K. Winter. Zatetek ob 2. uri popoldne. Žreba je nastala nova vodna cesta iz Soluna skozi Skoplje in Niš v Dunav.

Treški seveda bi ne bili majhni, kajti čeprav sta Morava in Vardar dosti široki in globoki reki, bi bilo vendar treba dosti dežarja za njuno regulacijo, in kanal, ki ga treba izkopati med Moravo in Vardarjem, bi stal obenito troškov in bi moral biti zastonosti širok. Družba računa z govorstvo, da bi se takra pot rentrala, zlasti kadar se spoji po kanalu tudi Dunav z Odro (že sigurni projekt), ker bi bilo potem po vodni cesti Dunav-Solun spomeno Severno morje z Egejskim po vodni poti, torej po cenejši poti nego je železniška.

Radičega bi bila izvršitev tega amerikanskega projekta za promet med srednjim in severno Evropo ter balkanskimi državami v Malo Azijo prav izredne važnosti. Zato pa se ne boji družba, da bi bili zamaši ogromni troški za izvršitev tega načrta.

**Obleganje Skadra v letih 1474 in 1477.**

—

V teh letih je bil Skader, ki je staro mesto ter je imelo že več gospodarjev, v oblasti Benečanov. Turki bi se bili radi polstili Skadra.

Sultan Muhamed II. je bil poslan leta 1474 svojo armedo, da naj zavzame Skader. Sulejman pa je poveljeval armadi. Ali opravil nič; Skadra ni mogel vzeti. Tukrat je bil Skader pod oblastjo benečanske republike. Upravitelj Antonio Loredano je zbral okoli sebe v trdnjavi, ki so jo Benečani zgradili, pogumne ljudi, uredil posebne oddelke, ki so hodili iz trdnjave nadlegovat obsegovale. Turki so napadali Skader, ali brez uspeha. Po preteklih treh mesecih so opustili obeganje, zlasti še, ker se je bliža benečanska mornarica.

Benečani pa so vstrajali v trdnjavi. Muhamed II. je vodil sam osebno dva najhujša naskoka na trdnjavo in pri drugem naskoku je bil on ranjen. Vzel pa ni Skadra s temi naskoki. Zgodovinarji pravijo, da so se pri obrambi Skadra odlikovale zlasti ženske; mnogo jih je bilo ranjenih in ubitih.

Ker je videl Muhamed, da ne more vzetti Skadra z naskokom, je sklenil, trdnjava prisiliti k kapitulaciji z lako. Turki so obdali mesto tako, da ni moglo v mesto nič živeča. Muhamed je sodil, da v par dneh bo Skader njegov. Ali Muhamed se je motil. Prebivalci Skadra se niso hoteli udati in pripravljeni so bili rajše umreti kakor pa podati se. Obeganje mesta je trajalo dalje, v aprili leta 1478, pa je sklenil beneški senat, naj se stopi s sultantom v mirovna pogajanja. Končno so sklenili mir 25. januarja 1479. Benečija je odstopila Skader Turkom in se glede prostre trgovine z Levanto obvezala plačati Turčiji na leto 10.000 dukatov; 100,000 dukatov pa je dobil sultan v dar. Dovoljeno je bilo oditi iz Skadra, kdor je hotel. Odšlo je 450 možkih in 150 ženskih, katerim je benečanska republika podarila zemljišča ob Gradišču ob Soči. Del domačega prebivalstva je odšel v gorovje.

Obeganje je trajalo 15 mesecev. Tako dolgo je vstrajal Skader v tistih časih; ni čuda torej, da je vstrajala dandanašnji, ko je moderna trdnjava s tako na-

ravno pozicijo, da se je zdela ne-premagljiva. A vendar je padla, hrabri branitišlj se je konečno moral udati še hrapljšim Črnogorecem!

**POSTE RESTANTE IN NEDO RASLA MLADINA.**

Poštna uprava a Francoskem je prepovedala ajati mladincem pod osemnajstimi leti in delklicam pod šestnajstimi leti pisimo pod šifro "poste restante". Ta sklep poštne uprave je vzbudil veliko zanimanje in upalo se je, da se s tem sklepom morala mladinci zopet izboljša. Toda kakor se je kmalu spoznalo, je bil ta sklep poštne uprave nepremišljen in za nič. Današnja mladina si ne pusti tako lahko križati svoja pota. Nadpolni gospodinci in še bolj nadpolne francoske gospodinje se niso prav nič ustrelile tega sklepa. Prišle, oziroma prihajali so na pošto in so tam povedali, da so starejši kakor je bilo to v resnici. Ako se jim je ta trik ponesrečil, so poslali na postrošček ljudi, ki so zanje digli pisma. In okrog pariških poštnih uradov se najde truma inividuiev, ki za par sous prav radi to poskrbijo. In ker niso v Parizu taki zaljubljeni parčki prav nič redkega ali posebnega, so postale tam cele agenture, ki preskrbijo za dočeločno svoto zadevna pisma nedoraslih ljubimcev, oziroma ljubimk. Kakor se vidi, uradi tu ne morejo opraviti ničesar. Tu lahko spravi na prav pota neizkušeno punico samo materina skrb. Toda — žalibog — marsikaka tako mamica v Parizu ni mnogo vredna, drugod pa tudi niso boljše.

**VABILO****na PLESNO VESELICO,**

katero priredi društvo sv. Jožeta št. 29 JSKJ. v Imperial, Pa., na Decoration Day 30. maja t. l. v korist bolniške blagajne.

Tem potom vladljivo vabimo vse tukajšnje rojake in rojakinje, kakor tudi vsa sosedna društva v Imperial in okolici, da nas v obiljem številu posetijo. Vstopnina za možke \$1, žene in dekleči vstopnine prosti. Pivo prosti. Priček ob 6. uri zvečer. Za dobro postrežbo in fini prizorek bo priskrbljeno.

**ODBOR.**

(6-7-5)

**ZAHVALA.**

Ob 20letnici mojega bivanja v Zedinjenih državah, katero sem praznoval letos dne 1. maja tukaj v Ely, Minn., sem prejel toliko čestitk, da mi ni mogoče zahvaliti se vsakemu posamezniku za to pozornost. Izrekam torej tem potom iskreno zahvalo vsem onim, ki ste se me spominjali tam.

New York, 3. vel. travna 1913.

Katarina in Anton Albreht.

(Anton Zupančič)

Pred odhodom v staro domovino pozdravljam vse rojake in rojakinje širom Amerike, posebno najnovejše prijatelje ter jim kličem.

Na veselo svidenje!

New York, 3. vel. travna 1913.

Janez in Frančiška Zabukovec.

(6-16-5)

Predno se ukream na ta prekrasni parnik "Martha Washington", še enkrat pozdravljam vse rojake in rojakinje širom Amerike, posebno najnovejše prijatelje ter jim kličem.

Na veselo svidenje!

New York, 3. vel. travna 1913.

Terezija Černe z otroci.

(6-16-5)

Predno se podam na parnik, še enkrat srčno pozdravljam vse prijatelje in rojakinje v Moon Run, Pa., Clinton, Ind., in one v Oklahoma. Na veselo svidenje!

New York, 3. vel. travna 1913.

Rok Bolškar.

(6-16-5)

Pred odhodom v staro domovino pozdravljam vse rojake in rojakinje širom Amerike, znanec in prijatelje v Epton, Pa., posebno svojega soprog, brata in sestre ter kličem vsem skupaj: Na veselo svidenje!

New York, 3. vel. travna 1913.

Terezija Černe z otroci.

(6-16-5)

Predno se podam na parnik, še enkrat srčno pozdravljam vse prijatelje in rojakinje v Moon Run, Pa., Clinton, Ind., in one v Oklahoma. Na veselo svidenje!

New York, 3. vel. travna 1913.

Rok Bolškar.

(6-16-5)

Pred odhodom v staro domovino pozdravljam vse rojake in rojakinje širom Amerike, znanec in prijatelje v Epton, Pa., posebno svojega soprog, brata in sestre ter kličem vsem skupaj: Na veselo svidenje!

New York, 3. vel. travna 1913.

Terezija Černe z otroci.

(6-16-5)

Pred odhodom v staro domovino pozdravljam vse rojake in rojakinje širom Amerike, znanec in prijatelje v Epton, Pa., posebno svojega soprog, brata in sestre ter kličem vsem skupaj: Na veselo svidenje!

New York, 3. vel. travna 1913.

Terezija Černe z otroci.

(6-16-5)

Pred odhodom v staro domovino pozdravljam vse rojake in rojakinje širom Amerike, znanec in prijatelje v Epton, Pa., posebno svojega soprog, brata in sestre ter kličem vsem skupaj: Na veselo svidenje!

New York, 3. vel. travna 1913.

Terezija Černe z otroci.

(6-16-5)

Pred odhodom v staro domovino pozdravljam vse rojake in rojakinje širom Amerike

## Rudeči madež.

(Noveleta.)

Nekaka mrzlica me je prete-sala po vsem životu kadar sem se vsedel v kavarni za mato mramornato mizo poleg buffeta (ali po naše "bare"). Spočetka sem si to neprjetno čustvo tolmačil popolnoma naravno: pretresla me je mrzlica zato, ker sem se z gorko roko detaknil mrzle mramornate plošče. Pozneje se mi je dozdevalo, da je tej mrzlici u-zrok ono bolestno-slado razburjenje, katero se je pojavilo, ako je bila ona blzo mene. Toda mne-nje je bilo napačno, taka čustva sem čutil tudi že takrat ko Olga še ni sedela za buffetom, ampak ona dolgočasna plavolasa pred-nica.

Še le danes mi stari natakar

Žan, kateri je videl toliko čast-nikov naše posadke prihajati in odhajati, povedal čudno godbo. Sedaj vem, da vsa ta mrzlica nič drugega nego — bojazen. Bo-jazen in osupenje me napadata, kadar pogledam na madež, kateri oskrnuju mramornato ploščo. Bil je to čuden madež, podoben ravini, katera se semjanta pokazuje v belem mramoru. Ako sem ta madež dalj časa ogledoval, se mi je dozdevalo, da bolj rudeč po-staja, zvečer ob električni raz-vitljavi se mi je pa dozdevalo kakor bi se madež bolj svetil in tresel in bi bilo na istem mestu zlito rudečo vino.

Pri prvem pogledu se mi je vri-nila misel, da je bil krvava ka-pija, katera je iz visokočine padla in se po plošči razkropila.

\* \* \*

Nekega večera sem sedel po-polnoma sam. Olge še ni bilo v buffetu. Ker so me navdajale tako čudne misli, sem svoj čepni robec namočil v vodo in pričel dr-gniti po madežu, upal sem, da ta-ko ploščo očiščim.

"Tega madeža ne boste oprali gospod poročnik", me je motil stari Žan, kateri ob tej uri ni imel dosti opraviti in kazal, da bi se rad z menoj razgovarjal. "Vsak-do bi mislil, da je ta madež krv, katera je bila tu prolišta. Ne-kaj resničnega more že biti. Jaz sem sam mnenja, da plošča ni bila vedno tako rjava."

Opazil je stari Žan, da me stvar zanima, zato mi je povedal, da se je pred petnajstimi leti uprav na tem prostoru ustrelil častnik — imena si ni zapomnil — uzrok je bila nesrečna ljubezen do tačasne blagajničarke.

"No, pri mladih ljudeh kaj ta-kega ni zelo redko", je filozofiral Žan. "Zaljubijo se hitro in se ho-čajo takoj omoziti! Poročnik! Kaj pa naj počne s tako ljubezni? — Ona je bila modro dekle ter ni hotela uničiti njegove bodočnosti, zato je vse preje dobro pre-misilia in ga zavrnila. Poročnik je imel takoj pri rokah revolver in se ustrelil pred njenimi očmi."

Rjni madež na desnej strani bele mramornate plošče me je ze-lo prestrašil.

\* \* \*

Jaz trdno verujem, da se v čo-veškem življenju nič ne pripeti brez človeškega namena, in da vso našo osodo vodi neka višja moč.

Ta vera in — rudeči madež na mramoru so bili vzrok mojega strahu. Ali ni čudno, dasi nič sem vedel prav nič o dogodkih madeža na mizi, sem bil jaz edini v kavarni, kateremu se je ta madež dozdeval krvat? Ali ni čudno, da me je navdajal strah kadar sem ta madež pogledal, dasi nisem dosti verjal pripovedi Žana? Premišljeval sem potem: Zakaj sem si uprav jaz ki ljubim Olgo, izbral ravno isti prostor, na katerem se je pred leti ustrelil nepoznani tovariš?

Zakaj sem se tako privadil sedeti na oni osodepolni prostor, zakaj sem se zaljubil v lepo hčerkko ka-kavanjarko, katera nikakor ni spa-dala za buffet v stari kavarni?

Zaman sem se trudil pojasnit, zakaj sem si jaz kakov moj ne-znan prednik izvolil prostor na isti mizi, da sem od tam ogledoval bitje moje ljubezni?

Okoliščine, da imenujem ne-znanega tvoriša, samomorilea, mojega prednika, me navdajajo še strahom in sicer s takim strahom, da ga ne morem popisati. Bojim se, grozno se bojim, da tu-dim pomeni seže enaka osoda. —

Misl, da ako me Olga odlo-či, ne budem mogel dalje brez nje živeti, so me nadlegovalo že preje, predno sem vedel za zgodo-vo rudečem madežu. Preje se mi je vse to dozdevalo nekako nečeno sem jej zaupal, da nisem

miračno, pozneje pa me je vedno rad vojak, želja mojega očeta pa bolj nadlegoval obup; razločno sem že v mislih videl bledo obraz z rano na desnem temenu. Prav določno sem si predstavljal pri-zor, o katerem mi je Žan pripo-vedoval. V onem nepoznamen to-

varišu sem sebe videl, tudi jaz sem bil tako hudo zaljubljen. Vi-del sem ga v duhu kako se je po-sljednjie izravnal na njegovem sedežu in dolgo zrl v slovo svojo ljubljenko. Potem je iz žepa zvle-kel orožje, njegovo hladino cev nastavil na pekočo sence — in sprožil je. Dozdeva se mi kakor da bi čul zamolkel pok, vidim, nje-govo glavo in lahko je curela kri iz njegove rane in ta poškro-pila mramornato mizo. Njegov bledi obraz se mi je dozdeval ve-dno bolj znan, njegove poteze so bile vedno bolj določneje ko se je polegal dim, konečno se mi je dozdeval — da vidim samega sebe mrtvega.

Osoda ljudi se ponavlja. Pra-vijo, da ga ni na svetu človeka, tako bi bila njegova osoda še tako zmetena, bila samo njego-vna. Koliko domišljije in brezne-jne iznajdbe bi bilo potreba, da bi si vsak posameznik zamogel zmisilit posebno osodo! To je ne-mogoče. Zato se bode tudi osoda, onega nesrečnika pred več leti, kateri je brez upanja ljubil, nad menoj izpolnil.

Dosedaj se vse zelo natančno izpolnjuje. Sam sem častnik, mlad in čvrst kakor je bil on, obiskujem ono kavarno kakor on, sedim na istom prostoru in ljubim mla-do deklico za buffetom kakor on. Odkritošrena je moja ljubezen, moj namen pošten kakor pri nje-mu.

Samo določba je še negotova, odkljanjam jo — iz strahu pred koncem.

Osoda mojega prednika se ho-če torej natančno ponavljati nad menoj. Neka nevidna moč mi je za petami. Ne vem, ali budem brez pogojno podlegel ali ne?

Saj niti nisem poskušal moj odlok preje pospešiti, nego mi je itak določen. Vedno sem gledal na Olgo, bral njeni vprašanja iz njenih založnih oči — in molčal.

V bližini mene je bilo vse veselo bližajočih se božičnih prazni-kov. Samo jaz nisem čutil veselja. Prebral sem pismo moje matere, v katerem me je vabila, da jo o-kosem ob praznikih, nisem jo dal odgovora, niti obzaloval nisem, da budem jutri prebil praz-nike brez nje. Vse se je vrtilo pred mojimi očimi, veselje in ža-lost. bližil se mi je osodepolni dan, poslednji trenutek, to je bilo grozno pričakovanje.

Nič se ne zgodi, nič se ne spre-men. Danes se mora določiti. Kupil sem si revolver, lepo, mo-čno orožje.

Z bojavljivo natančnostjo sem posnel mal mojega neznanega pred-nika.

Skoraj ob istem času sem sto-pil k buffetu, kjer me je čakala Olga.

Kavarna je bila prazna. Stari Žan je sladko dremal v kotičku. Odložil sem moj plašč, potem pri-jel obe Olgine roke in pričel go-voriti.

Kaj sem govoril, ne vem. Be-sede so mi vjhajale tja v en dan iz ust, grlo mi je bilo prosto, nihče me ni oviral govoriti. Čuti sem, da so se Olgine roke tre-sle, njena lica so zarudela, solze se jej utrinjale z oči,agnignila je glavo.

Potem sem kakor da daleč za-čul zamolko, a vendar veselo — besedo "da", čul sem to zmedeno, potem pa vesele besede in čuti kako je kanila vroča solza na mojo roko.

"Da, srčno vas ljubim, ako ste vi tako zadovoljni z menoj, ka-kor sem jaz z vami, grem rada z vami tja kjer solnce vrtkeje sije in je nebo bolj modro!"

V moji duši se je oglišal spev veseljina na sveti večer.

Hkrati je zginel ves strah iz moje duše, občutil sem veliko rado v mojih prsih, čutil sem se prostega, močnega in predzravnega; pritisnil sem Olgino glavo k sebi in jo pričel strastno poljubovati.

Sedaj se je vzbulil Žan iz spanca in me je motil v sladkem tre-notku.

"Žan, Žan, vaš madež se je zla-gal! Jaz nisem oni, nad katerim se bode ponavljala osoda! zakli-cal sem mu smeje in poln veselja.

"Kdo je legal?" Kaj pa vam je danes gospod poročnik? je jecal začuden Žan.

"Vaš rudeči madež je legal! Moja kri ga ne bode na novo po-barvala!" odgovoril sem mu; nek skriven nagon pa me je podviral, da sem skočil k mizi, katera mramornata plošča je imela rudeči madež in udaril sem s pestjo po robu in ga ravno tam odbil, kjer se je nahajal rudeči madež.

Kakor sem prije rekел, odločil sem se jaz vse povedati. Ali kljub temu sem govoril le o navadnih stvarih, sam nisem vedel kako bi pričel govoriti o sreči zadevi. Negotov in vnekaki zadregi go-voril sem le o lastnej osobi. Ko-mi je vse to dozdevalo nekako nečeno sem jej zaupal, da nisem

mora na tla.

## Ukradeni demanti.

Iz zapiskov detektiva. Priredil

G. P.

Afera ponarejanja menic pri William Brothers me je povedala celo v Južno Afriku. Šlo je za par milijonov in radi tega se je izplačalo narediti pot krog polovic sveta in to tembolj, ker je bil moje domnevane resnične in sem našel v Capstadtut konec vseh onih nitk katere sem bil zbral z velikim naporom.

A to le mimogrede. Ne o tej azi feri, poročati hočem o majhnem episodi, ki je zvezana z mojim bivanjem v Južni Afriki, ki je zanimljiv v marsikaterem oziru, posebno glede kraja, v katerem se je zadržala.

Kolegi v Capstadtut so me kaj prijažnje sprejeli. Posebno policjski načelnik, po imenu Macpherson, mi je bil kaj uslužen ter mi je šel v moji stvari takoj rade volje na roko, da se je med nama v par dnevi razvilo pravo prijateljstvo.

Macpherson je bil zelo vesten in dober uradnik. Presenetilo me je torej, da je nekega večera tekom pogovora omenil, da se ne čuti trdnega na svojem mestu ter da pričakuje, da bo v kratkem iz glavnega mesta prestavljen na kakoj manj vredno mesto, ne že delzeli.

"In najhujše je," je prosto-đušno dostavil, "da imajo ljudje, ki delajo na moj padec deloma prav."

Vse sem videl čisto natančno. Čudno se mi je zdelo le to, da se ptica ni branila, temveč se pustila mirno prijeti.

Par trenutkov potome je jo je Bill zopet izpustil. V zanosnem poletu je zopet odletela v zrak. Videl sem jo nato krožiti visoko v zraku. Tedaj pa je zadanek nekje v daljavi oster živžig in v istem trenutku se je spustila ptica-paraprica proti tloru.

Dostti sem videl. Macpherson,

kateremu sem še isti večer vse razložil, je zmajjal z glavo. In res je bil stvar nekaj fantastična.

Cakati smo moral še en teden in

nato smo legli na prež. Kot sem

ni mislil, je prišel proti jutru v grmovje mož, ki je spustil udomačenega sokola v zrak. Čakali smo še četr ure in ptica, poslušna si granu gospodarja, se je spustila zopet na zemljo. Tedaj pa smo skočili naprej ter prijeli dečka. Ni mogel tajiti: usnjat mošnjiček, privezan na vrat ptice, je bil nepo-biten dokaz. Mož je bil po poklicu sokolar in je torej pripadel obrito, ki je že skoro popolnoma izumrla. Idejo pa je bil započel Bill, kateri je bil seveda s tovarišem vred na mestu arretiran.

Varnostne odredbe so bile več

kot stroge Predno se stopi v rovin

distraktu, se mora v posebnem po-

slopu vsakdo do nazega sleči. Pri-

vratno obleko vzame družba v var-

stvo in delaveci dobe delavskih ob-

leke kakor tudi orodje od firme.

Prostor, kjer se kopljajo demanti

je obdan z dvojno mrežo iz hodeč-

žice. V ozkem prostoru med obe-

ma mrežama patrulirajo neprestan-

veliko število paznikov, ki so vsi

dobro oboroženi ter vodijo s seboj

pse, dresirane na človeka. Noben

delavec ne sme tekmo teden zapatiti

strosti. V soboto zvečer od-

korakajo delavci v skupinah v

prej imenovano poslopje. Tam do-

bti vsakdo dobršno porcijski rie-

ničolja kot protisredstvo proti even-

tuelno zavžtim demantom. Nato

morajo vsi v kopelj in šele potem

se jim izročiti privatno obleko ter

se jim izplača medo. Zdelo se mi je

je v resnicu nemogoče odnesti tudi

najmanjši kamenček. In vendar so

dozgajale vsaki teden po zadrži-

lu Maephersona večje tativne.

Stal sem pred zagotek. Tem bolj

je miškal, najti rešitev.

Prvi teden sem porabil za to, da

sem skrivorno opazoval svoje so-

delavce. Bila je to pestra mešanica,

ki se je iz vseh delov sveta

zbrala na tem prostoru. Priznati

pa moram, da nisem našel one su-

rovosti, ki je splošno razširjena

med pustolovci v zlatokopih. Ve-

čina ljudi se mi je zdela brezbrž-

**Piške.**

Saljiva povest.

Bilo je neko Binkoštno nedeljo zjutraj ob 6. uri, ko je zapel zvonček nad hišnimi vratimi g. Gregor Coklarja, bivajočega na Glavnem trgu v Ljubljani. Pričoklarjevih so imeli namreč to lepo navado, da niso vstajali kaj radi; osobito pa še ob nedelja ne, ker se ni mudilo g. kontrolorju v pisarno preganjat dolgočasje suhoparnega dneva.

"Kdo pa je zunaj?" zakliče še pred zaprtimi vrati domača kuharica Špela.

"Jaz sem;" — prinesla sem vam piške. Vzemite jih hitro, ker se mi mudi k šesti maši v šenklavško cerkev".

Malo razburjena Špela je odprala hitro vrata, kjer je stala že prijetna kmetica s pokrito košarico v rokah.

"Piške ste prinesli. Kakšne piške?" jo povpraša Špela začudeno

"I piške, katere je Vaša milostiva gospa naročila. Lepo so oskubljene in debele, le poglejte jih". Nato je odgrnila kmetico bel prtič s košarico, pod katerem je ležala celo kopica lepo označenih inladnih pišk.

"Koliko ste jih pa vendar prinesli?", ji veli kuharica Špela.

"Deset je vseh skupaj. Vse so pa od ene od iste kokle, "Cipke".

Težko sem jih polovila in osnažila včeraj, ko je bilo ravno pred praznikom. Le poglejte jih, kako bo to izvrstna pečenka."

"Po čim pa bodo?" jo vpraša nato skrbna Špela.

"Po dve kroni vsaka, kakor dogovorjeno. — Saj so pa tudi vredne tega denarja. Vzemitejih hitro ker se mi mudi v cerkev."

Dvajset kron za eno kosilo, to bo pa malo preveč", si je mislila kuharica Špela. I, pa sa imajo naši dovolj denarja, bodo že plačali če so blago naročili.

"Teta, denarja vam pa ne morem takoj dati, ker je gospoda še v postelji, zglasite se kasneje".

"Je že dobro, je že dobro, po denar pridem pozneje". Nato je izročila vsa zadovoljna kmetica košarico kuharici Špeli, pogledala si svoj predpasnik in odšla hitrih krovakov na cesto.

Ko je devala Špela delikatne piške iz košarice na kuhinjsko mizo je majala z glavo rekoč: "Ali ni to edno, da mi ni naša gospa o piškah niesem omnila. Saj imamo vendar za danes pripravljeno že purana in tečajočo pečenko. Vse so temi piškami meni namenjena!

ker sem zadnji mesec povisil vsem strankam v novi hiši stanovanju".

"Naredila bom zraven malo solate s kumar pa dobro potiće", je premišljevala Kosmačevna gospa slikečno ob vrtni ograji Petelinkevega domovja.

"Hej mati", zakliče Kosmačeva gospa Petelinke, ko je slednja ravno trebila na vrtu solato: "Ali so onele rujave piške naprodaj?"

"Koliko bi jih pa vzel?"

Kosmačevka jame premišljavati: Tri za botro, dve za moža, eno zame, eno za Minko, eno za striča! — — — Vzela bom kar vseh deset. Počim pa bodo?"

"Vsaka piška stane K 2.40".

"Predrago. Jaz jih dobim v Ljubljani "Za vodo" lahko po K 2."

"Pa jih kupite tam za "važo vodo", če jih hočete imeti. Ako ste zadovoljni po K 2.20; — to je zadnja cena, pa vam jih bom lepo oskubila in osnažila."

"Ali nisi naročil za danes Pol detovega fijakarja, za zlet pod Šmarino goro?"

"Da. — Naj ga pa Špela naroči za pozneje. Jaz ne grem preje iz hiše, predno se ne reši vprašanja teh pišk!"

Gospod in gospa Coklar sta se pričela zatem oblačiti. Ura je bila na magistratu že pol 9, tri četrti v devet. O kmetici pa ni bilo ne duha ne slaha.

"Ali ti nisem pravil, da moratiči v tem velika nameravna hobia? Kmetice sedaj ni. Ako bi bilo vse v redu, bi prišla ta že davno po svoj denar. Nikdar še ni bilo slišati, da je sploh že kej podarila v mestu kaka prodajalka kuretni kar 10 mladih pišk, vrednih 20 krom."

"Prav imas Gregor", mu odgovori malo potolačena soprga.

"Se 15 minut bom čkal na ono ženo, drugače pa nesem takoj košarico s piškami kar na policijsko postajo. Mene že ne bodo vlovili ne," se šopiri g. Coklar.

"Ura je že pol desetih. Špela, sedaj pa le pospravi vse piške v košaro, pa hajd z mano na bližnjo policijsko stražnico". Tako sta stala oba tekom nekaj minut pred policijskim komisarjem z sodopolno košarico pišk. Med službočimi stražniki je povzročilo pripovedovanje g. Coklarja dosti smeha. Nek policaj se je celo podnudil da bi najraje osebno preiskal slučaj nameravnega zastrupljenja, ako mu podarijo najbolj debelo piško z kosilo, kar se mu pa ni ugodilo.

Ker se je pa zdela modremu policaj, komisarju cela zadeva preveč sumljiva, je odredil, da se ima hrani vse piške v stražnici na ledu, dokler se ne pojasne nameščenega umora.

"Piške, katere ste vi naročili, 10 jih je in prav lepe so v resnici. Takoj po šesti naši pride žena po denar".

Gospo Coklarjevo je jutranja novica o piškah nad vse izmenadila, tako da ji je skoro zaprolo sa. Gledala je začedeno kuharico Špelo, in zdelo se ji je, da so to same sanje.

"Hej Gregor, ali si morda ti kaže piške naročil?" vpraša Coklarjeva gospa svojega, še v postelji ležega moža.

"Kaj se ti li morda meša?", se zareži nejedvajno izpod odeje g. Coklar.

"Jaz se s takimi stvarmi nič ne pečam. Pusti me pri miru."

"Jaz pa tudi ne. Saj vendar vemi, kaj sem naročila?", se je opravečevala gospa.

"In piške so vseeno tukaj. Razložila sem jih že v kuhinji na mizo. Le idite jih gledat", je velela kuharica.

Ni bilo treba čakati dolgo, ko se je odzvala gospa in gospod Coklar. Špelin klic. Oba sta hitela radovedno v kuhinjo, kjer se je na mesta videl "corpus delicti".

In tu so romale začarane piške z rok v roke; kajti gospa Coklarjeva se je hotela prepričati tudi o njih teži.

"Veš kaj Gregor, morda ti jih je pa poslat kak prijatelj in dar? In te je nameraval na ta način prijetno iznenaditi z njimi?" je vprašala gospa Coklarjeva svojega soprga.

"To ni mogoče". — Žena nadaljuje: "Morda nam jih je pa podarila kaka stranka iz nove hiše?"

"Nemogoče. Saj nimajo vendar še za stanarino dovolj denarja. Kaj se, jo pustimo vse te piške lepo pri miru. Za božjo voljo, kaj bi bilo morda zastrupljene?"

Razburjena Špela je odprala nato hitro vrata, kjer je stala že prijetna kmetica s pokrito košarico v rokah.

"Piške, katere je Vaša milostiva gospa naročila. Lepo so oskubljene in debele, le poglejte jih". Nato je odgrnila kmetico bel prtič s košarico, pod katerem je ležala celo kopica lepo označenih inladnih pišk.

"Koliko ste jih pa vendar prinesli?", ji veli kuharica Špela.

"Deset je vseh skupaj. Vse so pa od ene od iste kokle, "Cipke".

Težko sem jih polovila in osnažila včeraj, ko je bilo ravno pred praznikom. Le poglejte jih, kako bo to izvrstna pečenka."

Gospa Coklarjeva se je te novice tako prestrašila, da so ji padle nehotne tri oskubljene piške z roki na tla.

"Mi vendar nimamo nikakih smrtnih sovražnikov", je pričela iheti, pobiraje začarane piške znotek v roki.

"Mož ji je nato potihoma zaščetal na uho: "Mogoče je pa sum temi piškami meni namenjena? ker sem zadnji mesec povisil vsem strankam v novi hiši stanovanju".

"Za pet ran božjih! In kaj bi imeli konečno ti zlobni ljudje od tegaj?"

"Morda se me hoče kdo na ta način odkrizati, da bi zaprosil potem tebe za roke? Ves kaj Cila, dandanes je cel svet pokvarjen. Poglejmo, če se ne vidi morda na piškah že kaj znakov strupa".

"Kako eden si Gregor", jame jokajec tarnati vsa preplašena Coklarica.

"Tega bi ne bila pričakovala od tebe. Le poglej kako sveže in zdravo meso imajo piške. O kakem nameravnem umoru pa mi govorja v tem slučaju".

"Vse mogoče? Morda je pa samo ena piška notranje zastrupljena? Počakajmo še toliko časa, da se kmetica zglaši po denar, pa se bo zadeva kasnejno pojasmila".

"Ali nisi naročil za danes Pol detovega fijakarja, za zlet pod Šmarino goro?"

"Da. — Naj ga pa Špela naroči za pozneje. Jaz ne grem preje iz hiše, predno se ne reši vprašanja teh pišk!"

Gospod in gospa Coklar sta se pričela zatem oblačiti. Ura je bila na magistratu že pol 9, tri četrti v devet. O kmetici pa ni bilo ne duha ne slaha.

"Ali ti nisem pravil, da moratiči v tem velika nameravna hobia? Kmetice sedaj ni. Ako bi bilo vse v redu, bi prišla ta že davno po svoj denar. Nikdar še ni bilo slišati, da je sploh že kej podarila v mestu kaka prodajalka kuretni kar 10 mladih pišk, vrednih 20 krom."

"Prav imas Gregor", mu odgovori malo potolačena soprga.

"Se 15 minut bom čkal na ono ženo, drugače pa nesem takoj košarico s piškami kar na policijsko postajo. Mene že ne bodo vlovili ne," se šopiri g. Coklar.

"Ura je že pol desetih. Špela, sedaj pa le pospravi vse piške v košaro, pa hajd z mano na bližnjo policijsko stražnico". Tako sta stala oba tekom nekaj minut pred policijskim komisarjem z sodopolno košarico pišk. Med službočimi stražniki je povzročilo pripovedovanje g. Coklarja dosti smeha. Nek policaj se je celo podnudil da bi najraje osebno preiskal slučaj nameravnega zastrupljenja, ako mu podarijo najbolj debelo piško z kosilo, kar se mu pa ni ugodilo.

Ker se je pa zdela modremu policaj, komisarju cela zadeva preveč sumljiva, je odredil, da se ima hrani vse piške v stražnici na ledu, dokler se ne pojasne nameščenega umora.

"Hej Gregor, ali si morda ti kaže piške naročil?" vpraša Coklarjeva gospa svojega, še v postelji ležega moža.

"Kaj se ti li morda meša?", se zareži nejedvajno izpod odeje g. Coklar.

"Jaz se s takimi stvarmi nič ne pečam. Pusti me pri miru."

"Jaz pa tudi ne. Saj vendar vemi, kaj sem naročila?", se je opravečevala gospa.

"In piške so vseeno tukaj. Razložila sem jih že v kuhinji na mizo. Le idite jih gledat", je velela kuharica.

Ni bilo treba čakati dolgo, ko se je odzvala gospa in gospod Coklar. Špelin klic. Oba sta hitela radovedno v kuhinjo, kjer se je na mesta videl "corpus delicti".

"Hej Gregor, ali si morda ti kaže piške naročil?" vpraša Coklarjeva gospa svojega, še v postelji ležega moža.

"Kaj se ti li morda meša?", se zareži nejedvajno izpod odeje g. Coklar.

"Jaz se s takimi stvarmi nič ne pečam. Pusti me pri miru."

"Jaz pa tudi ne. Saj vendar vemi, kaj sem naročila?", se je opravečevala gospa.

"In piške so vseeno tukaj. Razložila sem jih že v kuhinji na mizo. Le idite jih gledat", je velela kuharica.

Ni bilo treba čakati dolgo, ko se je odzvala gospa in gospod Coklar. Špelin klic. Oba sta hitela radovedno v kuhinjo, kjer se je na mesta videl "corpus delicti".

**Slabo znamenje.**

Nič kaj dobre volje ni bila prikosila tudi kuharica Špela; prvič radi zaslisanja pred policijo, da je, ker je gospa očakovala do celo prisodila, julio pa dvakrat presoli. Oj te nesrečne piške!

"Oj te nesrečne piške", — je zdihovala tudi soprga zasebnika Nace Kosmača preko ceste, ali nasproti Coklarjeve hiše.

"Že 4 ure čakam na kmetico, pa je še".

Ravno teden dni pred Binkoštno nedeljo se je mudila Kosmačeva družina na Posavju v gostilni "Pri dobrini kapljici". Po zavžitem kosišu so se podali mestni zletniki v okolico trga rože. Gospo Kosmačevi pa ni bilo dosti mar za etvilec, ker je opazovala raje pri Petelinkevih hiši kurjo družino, ki se je valjala v prahu. Blagor je bil pa zato obsojen na 20 letno hudo ječo".

Razburjena Špela je odprala nato hitro vrata, kjer je stala že prijetna kmetica s pokrito košarico v rokah.

"Vse mogoče. Ali nisi čitala katero je hotel pred nedavnim zastrupljene?"

"Vse mogoče. Ali nisi čitala katero je hotel pred nedavним zastrupljene?"

"Vse mogoče. Ali nisi čitala katero je hotel pred nedavnim zastrupljene?"

"Vse mogoče. Ali nisi čitala katero je hotel pred nedavnim zastrupljene?"

"Vse mogoče. Ali nisi čitala katero je hotel pred nedavnim zastrupljene?"

"Vse mogoče. Ali nisi čitala katero je hotel pred nedavnim zastrupljene?"

"Vse mogoče. Ali nisi čitala katero je hotel pred nedavnim zastrupljene?"

"Vse mogoče. Ali nisi čitala katero je hotel pred nedavnim zastrupljene?"

"Vse mogoče. Ali nisi čitala katero je hotel pred nedavnim zastrupljene?"



Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

## Sedež v ELY, MINNESOTA.

## URADNIKI:

Predsednik IVAN GERM, 507 Cherry Way, Box 57, Braddock, Pa.  
 Podpredsednik: IVAN PRIMOZIC, Eveleth, Minn., Box 641.  
 Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn., Box 424.  
 Posloški tajnik: MIHAEL MRAVINEC, Omaha, Neb., 1224 So. 15th St.  
 Blagajnik: IVAN GOUZE, Ely, Minn., Box 105.  
 Zaupnik: ALOJS VIRANT, Lorain, Ohio, 1700 E. 28th St.

## VRHNOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, Joliet, Ill., 930 No. Chicago St.

## NADZORNIKI:

ALOJS KOSTELIC, Salida, Colo., Box 532.  
 MIHAEL KLOKUCHAR, Calumet, Mich., 115 - 7th St.  
 PETER SPEHAR, Kansas City, Kans., 422 No. 4th St.

## POROTNIKI:

IVAN KERZINSKI, Burdine, Pa., Box 133.  
 FRANK GOUZE, Chisholm, Minn., Box 715.  
 MARTIN KOCHEVAR, Pueblo, Colo., 1219 Eller Ave.

Vsi dobiti naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse denarne pošiljatve pa na glavnega blagajnika Jednote.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

## NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

## KRANJSKO.

**Vedeževalka iz Kosez.** Znana ne le v Ljubljani in njeni bližnji okolici, nego tudi daleč naokrog z imenom Štefanova France je umrla 13. aprila v 72. letu svoje dobe. Pokojnica je bila prava zaupnica vseh zaljubljenih, ljubnijih željnih in lahkovernih oseb. Pa kaj ne bi, saj je vsakemu iz dlanu njegove roke čisto resnico v obraz povedala, zlasti koliko je že in ho še moral prestati, da se mu izpolnjuje njegove želje. Posebno stare device so hodile z veselimi obrazi od nje, saj je vsaki naslikala častilka, ki jo seveda na tihem goreče ljubi. Tudi zakonskim ljudem iz Ljubljane je bila priljubljena. Kolikrat se je videlo v gostilni same moške pri praznih kozarcih — ko pa so priše njihove boljše polovice od Štefanove France za njimi, bilo je kaj dovolj vina na mizi in šlo je po stari pesmi: "Ne grem domov." Srečno in zadovoljno je živel Štefanova France in tako bila tudi umrla, da ji ni šentviški župnik zagrenil zadnje ure. Temu gospodu namreč ni zadostovala pobožne France tajna spoved za odvezo grehov, marveč je poklical tri može, pred katerimi je morala France slovesno obljubiti, da ne bo nikoli več "co-prava" — potem šele je dobila odvezo. Za pobožno France je pa bilo to preveč ponizevalno, saj je vedno trdila, da je od samega sv. Duha razsvetljena, pa je šla in je umrla.

**Sovražen oče.** Jurij Potočnik, 52letni oženjeni mizar v Dolenji vasi, črti svojega sina Valentina, kateremu hoče njegova žena izročiti posestvo. Že ko je sin odhajal k vojakom, mu je oče žugal, da naj se ne prikaže več k hiši. Dne 1. svečana t. l. je prišel Tine, od vojakov domov na dohod. Ko mu je pa mati povedala, da ga hoče oče ustreliti, je prenočil v drugi sobi, ne da bi bil obdolžene za to kaj vedel. Drugega dne, na Svečnico, je Potočnik videl sina iz cerkve prihajati, kar ga je silno ujezilo. Ko se je vrnil domov, si je prizpravil nabit samokres in ga pokazal svoji ženi, rekoč: "S tem bom sina ustrelil!" Kamalu nato je prišel tudi Tone domov. Obdolžene ga je pričakoval pri vhodu, držeč z eno roko kljuko od vrat, v drugi roki pa samokres, s katerim je meril na svojega sina, ne da bi bil streljal. Tine je skušal pri zadnjih vratih priti v hišo, a so bila zaklenjena. Pri oknu poleg teh vrat je stal oče in meril s samokresom proti simu. Ta je, da bi očetu izbil samokres iz roke, vzel poleno ter zamahnil po izkraju, da bi skočil proti njemu, a ga k sreči ni zadel. Vendar sta pa sli obe krogli tik sinovih prsi. Konci so napravili orožniki z arretacijo obdolžene. Tudi nasproti orožniki je izjavil, da bo sina ustrelil. Obdolžene svoje dejanje v polnem obsegu priznavata. Sodisite mu je za kazen prisodilo 15 mesec težke ječe.

**Zaklad najden.** Iz Cerkelj počela: Ne nadnaša sreča je doletela posestnika Ivana Galjota iz Cerkelj št. 48, po domače Kneta.

celjskem pridiga v farni cerkvi slovenski in je imel zaradi tega celjsko duhovščino tako v želodnu, da je pri Königu kupil vse piščalke in inšeniral s ponljivo svojato pred opatovim stanovanjem mačjo godbo, so ob smrti zvonili v — slovenski cerkvi, ker so v takozvani nemški popravljali zvonik.

**Iz Rogateca.** V trgu je zgorelo posestniku Kupecu hišno in gospodarsko poslopje. Škoda je nekoliko tisoč kron.

**Iz Slov. Bistric.** Nad mestom in okolico je proglašen strogi pasjni kontumace.

**Iz Griz.** Posestniku Naprudniku je te dni zgorelo gospodarsko poslopje. Škoda je več tisoč kron.

**Smrtna kosa.** Dne 17. aprila je umrl v Renčah Fran Stepančič, bivši zidarski podjetnik.

**Samomor učiteljske kandidatnije.** Na bregu Soče pod stanovanjem konjednjice so našli truplo mlade gospodične, v kateri so spoznali učiteljsko kandidatinjo Frido Rollett, hčer žanovega industrijskega Rolletta v Lokavcu pri Ajdovščini. V oblike na njej se našli pismo, v katerem trdi, da ima strah pred zrelostnim izpitom, da bi ga ne prestala in zato je šla v smrt.

**Dva utopljenca.** So potegnili 13. aprila v Straičeh iz Soče. En utopljenec je oni nesrečni Josip Rusjan, ki se je bil vrgel v Sočo 6. aprila. Drugi utopljenec pa je Lovro Čičigoj iz Solkana, ki je bil zginil z doma 16. marca letos. Rusjan je bil star 70 let in bolan, zato je šel po lek svojemu trpljenju v mrzlo Sočo, Čičigoj, 51 let star mož, pa se je vrgel v Sočo iz obupa radi revščine. Zapušča številno družino. Oba so pokopani na mestnem pokopališču v Gorici.

**Smodnik.** So imeli shranjen Št. Vovk, Ivan Pavlin in Val. Leban iz Grgarja; dovoljenja za to sedeva niso imeli in tudi niso mogli izkazati, od koder imajo smodnik. Zato so bili klicani pred sodnijo v Gorico, kjer so dobili: prvi tri tedne, drugi tri dni, tretji pet dni zapora.

**Imenovanje.** Sodnik dr. Viktor Pavliček v Brežicah je imenovan za okrajnega sodnika in predstejnega sodišča v Šoštanju.

**V pokoj je stopil** pisarniški ravnatelj mariborskega okrožnega sodišča Fran Verzonik. Skoraj 40 let je zvest služil državi.

**Eksplozija.** Iz Gradea poročajo, da se je pri gradbi nekega vodovoda izvršila velika razstrelba.

Trije delaveci so nevarno ranjeni. Prenesli so jih v bolnišnico v Marijino Celje.

**Graščina Thal zopet prodana.**

Andrej Pugl, lastnik vil in običajnega vodobornika v Göstingu, je prodal graščino Thal glavnemu ravnatemu viktorijskih železnikov Frideriku Schusterju za pol milijona krov.

Graščino je kupila 1. 1905 slovenska družba, sestojeca iz dr. Hunika, Maurerja in Lavrenčiča, od barona Walterskirchena.

Po tem je dočiščen lastnik bržkone zazidal iz strahu pred Turki. Hija Knetova je sploh zgodovinska. Še pred parleti se je videla na njej podobna konja z letnico 1508, katera je bila velikih kakor naši goldinarji, drugi pa so po obliku podobni sedanju 20kronske cekinom. Ti manjši cekini imajo letnico različne. Imena kraljev so: Venceslav, Ferdinand, Sigismund (kralj poljski) in Ivan (kralj ogrski). Eden ima napis: Mihail, škof solnogaški. Dva cekina imata na turski napis. Kakor vse kaže, je moral biti denar prinesen z Ogrske in ga je dočiščen lastnik bržkone zazidal iz strahu pred Turki. Hija Knetova je sploh zgodovinska. Še pred parleti se je videla na njej podobna konja z letnico 1508, katera je bila velikih kakor naši goldinarji, drugi pa so po obliku podobni sedanju 20kronske cekinom. Ti manjši cekini imajo letnico različne. Imena kraljev so: Venceslav, Ferdinand, Sigismund (kralj poljski) in Ivan (kralj ogrski). Eden ima napis: Mihail, škof solnogaški. Dva cekina imata na turski napis. Kakor vse kaže, je moral biti denar prinesen z Ogrske in ga je dočiščen lastnik bržkone zazidal iz strahu pred Turki. Hija Knetova je sploh zgodovinska. Še pred parleti se je videla na njej podobna konja z letnico 1508, katera je bila velikih kakor naši goldinarji, drugi pa so po obliku podobni sedanju 20kronske cekinom. Ti manjši cekini imajo letnico različne. Imena kraljev so: Venceslav, Ferdinand, Sigismund (kralj poljski) in Ivan (kralj ogrski). Eden ima napis: Mihail, škof solnogaški. Dva cekina imata na turski napis. Kakor vse kaže, je moral biti denar prinesen z Ogrske in ga je dočiščen lastnik bržkone zazidal iz strahu pred Turki. Hija Knetova je sploh zgodovinska. Še pred parleti se je videla na njej podobna konja z letnico 1508, katera je bila velikih kakor naši goldinarji, drugi pa so po obliku podobni sedanju 20kronske cekinom. Ti manjši cekini imajo letnico različne. Imena kraljev so: Venceslav, Ferdinand, Sigismund (kralj poljski) in Ivan (kralj ogrski). Eden ima napis: Mihail, škof solnogaški. Dva cekina imata na turski napis. Kakor vse kaže, je moral biti denar prinesen z Ogrske in ga je dočiščen lastnik bržkone zazidal iz strahu pred Turki. Hija Knetova je sploh zgodovinska. Še pred parleti se je videla na njej podobna konja z letnico 1508, katera je bila velikih kakor naši goldinarji, drugi pa so po obliku podobni sedanju 20kronske cekinom. Ti manjši cekini imajo letnico različne. Imena kraljev so: Venceslav, Ferdinand, Sigismund (kralj poljski) in Ivan (kralj ogrski). Eden ima napis: Mihail, škof solnogaški. Dva cekina imata na turski napis. Kakor vse kaže, je moral biti denar prinesen z Ogrske in ga je dočiščen lastnik bržkone zazidal iz strahu pred Turki. Hija Knetova je sploh zgodovinska. Še pred parleti se je videla na njej podobna konja z letnico 1508, katera je bila velikih kakor naši goldinarji, drugi pa so po obliku podobni sedanju 20kronske cekinom. Ti manjši cekini imajo letnico različne. Imena kraljev so: Venceslav, Ferdinand, Sigismund (kralj poljski) in Ivan (kralj ogrski). Eden ima napis: Mihail, škof solnogaški. Dva cekina imata na turski napis. Kakor vse kaže, je moral biti denar prinesen z Ogrske in ga je dočiščen lastnik bržkone zazidal iz strahu pred Turki. Hija Knetova je sploh zgodovinska. Še pred parleti se je videla na njej podobna konja z letnico 1508, katera je bila velikih kakor naši goldinarji, drugi pa so po obliku podobni sedanju 20kronske cekinom. Ti manjši cekini imajo letnico različne. Imena kraljev so: Venceslav, Ferdinand, Sigismund (kralj poljski) in Ivan (kralj ogrski). Eden ima napis: Mihail, škof solnogaški. Dva cekina imata na turski napis. Kakor vse kaže, je moral biti denar prinesen z Ogrske in ga je dočiščen lastnik bržkone zazidal iz strahu pred Turki. Hija Knetova je sploh zgodovinska. Še pred parleti se je videla na njej podobna konja z letnico 1508, katera je bila velikih kakor naši goldinarji, drugi pa so po obliku podobni sedanju 20kronske cekinom. Ti manjši cekini imajo letnico različne. Imena kraljev so: Venceslav, Ferdinand, Sigismund (kralj poljski) in Ivan (kralj ogrski). Eden ima napis: Mihail, škof solnogaški. Dva cekina imata na turski napis. Kakor vse kaže, je moral biti denar prinesen z Ogrske in ga je dočiščen lastnik bržkone zazidal iz strahu pred Turki. Hija Knetova je sploh zgodovinska. Še pred parleti se je videla na njej podobna konja z letnico 1508, katera je bila velikih kakor naši goldinarji, drugi pa so po obliku podobni sedanju 20kronske cekinom. Ti manjši cekini imajo letnico različne. Imena kraljev so: Venceslav, Ferdinand, Sigismund (kralj poljski) in Ivan (kralj ogrski). Eden ima napis: Mihail, škof solnogaški. Dva cekina imata na turski napis. Kakor vse kaže, je moral biti denar prinesen z Ogrske in ga je dočiščen lastnik bržkone zazidal iz strahu pred Turki. Hija Knetova je sploh zgodovinska. Še pred parleti se je videla na njej podobna konja z letnico 1508, katera je bila velikih kakor naši goldinarji, drugi pa so po obliku podobni sedanju 20kronske cekinom. Ti manjši cekini imajo letnico različne. Imena kraljev so: Venceslav, Ferdinand, Sigismund (kralj poljski) in Ivan (kralj ogrski). Eden ima napis: Mihail, škof solnogaški. Dva cekina imata na turski napis. Kakor vse kaže, je moral biti denar prinesen z Ogrske in ga je dočiščen lastnik bržkone zazidal iz strahu pred Turki. Hija Knetova je sploh zgodovinska. Še pred parleti se je videla na njej podobna konja z letnico 1508, katera je bila velikih kakor naši goldinarji, drugi pa so po obliku podobni sedanju 20kronske cekinom. Ti manjši cekini imajo letnico različne. Imena kraljev so: Venceslav, Ferdinand, Sigismund (kralj poljski) in Ivan (kralj ogrski). Eden ima napis: Mihail, škof solnogaški. Dva cekina imata na turski napis. Kakor vse kaže, je moral biti denar prinesen z Ogrske in ga je dočiščen lastnik bržkone zazidal iz strahu pred Turki. Hija Knetova je sploh zgodovinska. Še pred parleti se je videla na njej podobna konja z letnico 1508, katera je bila velikih kakor naši goldinarji, drugi pa so po obliku podobni sedanju 20kronske cekinom. Ti manjši cekini imajo letnico različne. Imena kraljev so: Venceslav, Ferdinand, Sigismund (kralj poljski) in Ivan (kralj ogrski). Eden ima napis: Mihail, škof solnogaški. Dva cekina imata na turski napis. Kakor vse kaže, je moral biti denar prinesen z Ogrske in ga je dočiščen lastnik bržkone zazidal iz strahu pred Turki. Hija Knetova je sploh zgodovinska. Še pred parleti se je videla na njej podobna konja z letnico 1508, katera je bila velikih kakor naši goldinarji, drugi pa so po obliku podobni sedanju 20kronske cekinom. Ti manjši cekini imajo letnico različne. Imena kraljev so: Venceslav, Ferdinand, Sigismund (kralj poljski) in Ivan (kralj ogrski). Eden ima napis: Mihail, škof solnogaški. Dva cekina imata na turski napis. Kakor vse kaže, je moral biti denar prinesen z Ogrske in ga je dočiščen lastnik bržkone zazidal iz strahu pred Turki. Hija Knetova je sploh zgodovinska. Še pred parleti se je videla na njej podobna konja z letnico 1508, katera je bila velikih kakor naši goldinarji, drugi pa so po obliku podobni sedanju 20kronske cekinom. Ti manjši cekini imajo letnico različne. Imena kraljev so: Venceslav, Ferdinand, Sigismund (kralj poljski) in Ivan (kralj ogrski). Eden ima napis: Mihail, škof solnogaški. Dva cekina imata na turski napis. Kakor vse kaže, je moral biti denar prinesen z Ogrske in ga je dočiščen lastnik bržkone zazidal iz strahu pred Turki. Hija Knetova je sploh zgodovinska. Še pred parleti se je videla na njej podobna konja z letnico 1508, katera je bila velikih kakor naši goldinarji, drugi pa so po obliku podobni sedanju 20kronske cekinom. Ti manjši cekini imajo letnico različne. Imena kraljev so: Venceslav, Ferdinand, Sigismund (kralj poljski) in Ivan (kralj ogrski). Eden ima napis: Mihail, škof solnogaški. Dva cekina imata na turski napis. Kakor vse kaže, je moral biti denar prinesen z Ogrske in ga je dočiščen lastnik bržkone zazidal iz strahu pred Turki. Hija Knetova je sploh zgodovinska. Še pred parleti se je videla na njej podobna konja z letnico 1508, katera je bila velikih kakor naši goldinarji, drugi pa so po obliku podobni sedanju 20kronske cekinom. Ti manjši cekini imajo letnico različne. Imena kraljev so: Venceslav, Ferdinand, Sigismund (kralj poljski) in Ivan (kralj ogrski). Eden ima napis: Mihail, škof solnogaški. Dva cekina imata na turski napis. Kakor vse kaže, je moral biti denar prinesen z Ogrske in ga je dočiščen lastnik bržkone zazidal iz strahu pred Turki. Hija Knetova je sploh zgodovinska. Še pred parleti se je videla na njej podobna konja z letnico 1508, katera je bila velikih kakor naši goldinarji, drugi pa so po obliku podobni sedanju 20kronske cekinom. Ti manjši cekini imajo letnico različne. Imena kraljev so: Venceslav, Ferdinand, Sigismund (kralj poljski) in Ivan (kralj ogrski). Eden ima napis: Mihail, škof solnogaški. Dva cekina imata na turski napis. Kakor vse kaže, je moral biti denar prinesen z Ogrske in ga je dočiščen lastnik bržkone zazidal iz strahu pred Turki. Hija Knetova je sploh zgodovinska. Še pred parleti se je videla na njej podobna konja z letnico 1508, katera je bila velikih kakor naši goldinarji, drugi pa so po obliku podobni sedanju 20kronske cekinom. Ti manjši cekini imajo letnico različne. Imena kraljev so: Venceslav, Ferdinand, Sigismund (kralj poljski) in Ivan (kralj ogrski). Eden ima napis: Mihail, škof solnogaški. Dva cekina imata na turski napis. Kakor vse kaže, je moral biti denar prinesen z Ogrske in ga je dočiščen lastnik bržkone zazidal iz strahu pred Turki. Hija Knetova je sploh zgodovinska. Še pred parleti se je videla na njej podobna konja z letnico 1508, katera je bila velikih kakor naši goldinarji, drugi pa so po ob

